

Sir Ken Robinson: Öğrenme Devrimi Başlasın!

Bundan dört yıl önce buradaydım, ve hatırlıyorum da o zaman, konuşmalar internete konulmuyordu. Sanırım TED'lilere bir kutu içinde veriliyorlardı, bir DVD seti kutusu. Bu kutuyu alıp rafa kaldırıyordunuz, herhalde hala orada duruyordur.

(Gülüşmeler)

Hatta Chris beni aradığında konuşmamdan bir hafta sonraydı bana şöyle söyledi "Konuşmaları internete koyacağız. Seninkini de koyabilir miyiz?" Ben de "tabi" dedim.

Ve dört yıl sonra, dediğim gibi, konuşmayı gören insan sayısı dört .... Şey, aslında dört milyon kere indirilmiş bu video. Yani sanırım bu sayıyı 20 ile falan çarparsak aşağı yukarı videoyu gören insan sayısını buluruz. Demek Chris'in dediği gibi, insanlar beni videoda görmeye hasretmişler.

(Kahkahalar)

(Alkış)

...siz de böyle hissetmiyor musunuz?

(Kahkahalar)

Yani, bütün bu düzen benim size bir konuşma daha yapmam için ayarlanmış bir oyun. İşte buyrun.

(Kahkahalar)

Dört yıl önce Al Gore TED konferansında konuşmuştu ve iklim krizinden bahsetmişti. Son konuşmamın sonunda onun sözlerine değinmiştim. Bıraktığım yerden devam edeyim ne yapayım o zaman sadece 18 dakikam vardı. Nerede kalmıştık...

(Kahkahalar)

Haklıydı. Ciddi bir iklim krizinin olduğu gün gibi ortada. Buna inanmayanların biraz daha sık sokağa çıkmalarını öneririm. (Kahkahalar) Ama bence bir iklim krizi daha var birincisi kadar ağır, ve çıkış noktası aynı ve bu krize de aynı aciliyetle yaklaşmalıyız. Demek istediğim -- bu arada "Bak, zaten başımda bir kriz var ikinci bir tanesine ihtiyacım yok" diyebilirsiniz. Ama bu kriz, doğal nedenlerden değil inancımıza göre insan kaynaklı bir kriz.

Bence, temel olarak, son günlerde çoğu konuşmacının da dediği gibi yeteneklerimizi çok verimsiz kullanıyoruz. Bir çok insan hayatını yeteneklerinin ne olduğunun farkında olmadan geçiriyor, veya bir yeteneğin varlığından bile habersiz. Bir sürü insanla tanışıyorum sanıyorlar ki iyi yaptıkları hiç bir şey yok.

Ben dünyayı iki gruba bölüyorum. Jeremy Bentham, büyük faydacı (utilitarian) filozof bir defasında bir tartışma başlatmıştı. Dedi ki, "Dünyada iki çeşit insan var, dünyadaki insanları ikiye bölenler ve bölmeyenler." (Kahkahalar) Ben bölenlerdenim. (Kahkahalar)

Bir sürü insanla tanışıyorum yaptıkları işi sevmiyorlar. Hayatlarını yuvarlanıp giderek öylesine geçiriyorlar. Yaptıkları işten zevk duymuyorlar. Zevk almak yerine, o işe tahammül ediyorlar ve haftasonunu bekliyorlar. Ama başka insanlarla da tanışıyorum yaptıkları işi seviyorlar ve başka bir iş yapmayı düşünemiyorlar bile. Onlara "Artık bu işi yapma" deseniz, "Sen ne dediğinin farkında mısın?" diye sorarlar. Çünkü yaptıkları iş değildir bahsettiğiniz, onların benliğidir. "Ama bu benim." derler. "En çok kendim gibi hissetmemi sağlayan işten vazgeçmem aptallık olur." Malesef bu durum yeterince insan için geçerli değil. Aslına bakarsanız, bence tam tersine çok az insan için geçerli. Bence bunun bir çok

açıklaması olabilir. Bunlardan en üst sırada olanı eğitim, çünkü eğitim insanları doğal yeteneklerinden uzaklaştırabilir. İnsan yetenekleri, doğanın kaynakları gibidir genellikle çok derinlerde gömülüdürler. İyice aramak gerekir. Ortalıkta, yüzeyde durmazlar. Ortaya çıkabilecekleri ortamın hazırlanması gerekir. Tahmin edebileceğiniz gibi bunun yolu eğitimden geçmelidir. Ama sıklıkla geçmez. Dünyadaki tüm eğitim sistemleri şu anda reform içindeler. Ama bu yeterli değil. Reform artık yeterli bir çözüm değil çünkü reform demek bozuk bir modeli tamir etmek demektir. İhtiyacımız olan -- gerçi bu laf son zamanlarda çok sık kullanılır oldu ama-- eğitiminin evrim geçirmesi değildir, ihtiyacımız olan bir eğitim devrimidir. Artık eğitim olduğu şeyden başka bir şeye dönüşmelidir.

(Alkış)

En büyük zorluklardan biri eğitimin temelinden yenileştirmektir. Yenilik zordur çünkü insanların alışmakta zorlanacakları yeni bir şeyler yapmalarını gerektirir. doğru varsaydığımız şeyleri sorgulamayı gerektirir, apaçık ortada olduğunu düşündüğümüz şeyleri yeniden gözden geçirmemizi gerektirir. Reform ya da değişimle ilgili en büyük sorun sağduyunun koşulsuz kabulüdür. İnsanlar bir şeyi kabul ederler çünkü derler ki "Bu iş başka türlü yapılmaz çünkü bu hep böyle yapılmıştır."

Geçenlerde Abraham Lincoln'un çok müthiş bir sözüne denk geldim, bu noktada ondan bir alıntının hoşunuza gideceğini düşündüm, haklıyım değil mi? (Gülüştürmeler) Bunu 1862 Aralık'ta kongrenin ikinci yıllık toplantısında söylemiş. Yalnız itiraf etmeliyim o sırada neler olup bittiği konusunda hiç bir fikrim yok biz İngiltere'de Amerika tarihi okutmuyoruz çünkü. (Gülüştürmeler) Özellikle saklıyoruz, politikamız böyle. (Gülüştürmeler) Neyse, 1862'de mutlaka ki çok önemli şeyler oluyordu aramızdaki Amerikalılar bilirler.

Şöyle söylemiş: "Sakin geçmişin dogmaları fırtınalı bugün için yetersizdir." Bir durum şartlar zorlaştıkça aşılması zor hale gelebilir, o zaman biz de zorlukların üzerine tırmanarak o durumu aşmalıyız. Ben bu yaklaşıma bayıldım. Bir durumun üstesinden, zorluklardan kaçarak değil onları kullanarak gelmek. "Bizim davamız yeni, demek ki yeni düşüncelerimiz olmalı ve eylemlerimiz de yeni olmalı. Kendimizi azat etmeliyiz ancak ondan sonra ülkemizi kurtarabiliriz."

"Azat etmek" bu söze de bayıldım. Ne demek olduğunu biliyor musunuz? Tutsak olduğumuz fikirler var demek hep olduğunu ve hep olacağını varsaydığımız doğal gidişatın parçası saydığımız. Fikirlerimizin çoğu içinde bulunduğumuz yüzyılın şartlarına göre oluşmamış tersine geçmiş yüzyılların sorunlarıyla başatmak için ortaya çıkmışlar. Ama zihinlerimiz hala

bu fikirlerle hipnotize edilmiş halde. Bu fikirlerden kendimizi azat etmemiz gerek. Bunu yapmaktan bahsetmek elbette yapmaktan daha kolay. Bu arada neyi sorgusuz kabullendiğimizi bilmek çok zordur. Bunun nedeni de sorgulamamızdır.

Örnek vermek için size bir soru sorayım Bu salondakilerden kaçınız 25 yaşının üstünde? Sorgulamadan varsaydığımızı düşündüğüm şey bu değil. Bu gerçeğin farkında olduğunuza eminim. Burada yaşı 25'in altında kimse var mı? Güzel. Şimdi, 25'in üstü olanlar, kol saatiniz varsa elinizi kaldırabilir misiniz? Baya fazla bir sayı öyle değil mi? Bir de bir oda dolusu liseliye sorun aynı soruyu. O yaşta gençlerin çoğu kol saati takmıyor. Takamazlar veya takmalarına izin verilmez demiyorum sadece genellikle takmamayı tercih ediyorlar. Bunun nedeni, bizim, yani 25 üstülerin, dijital öncesi bir dünyada büyümüş olmamız. Bizler zamanı öğrenmek için zamanı bize söyleyecek bir alete ihtiyaç duyuyoruz. Çağımızın çocukları dijital bir dünyada yaşıyorlar, ve onlar için zaman her yerde. Takip etmek için özel bir alete ihtiyaçları yok. Bu arada sizin de yok sadece siz bunu hep yapmış olduğunuz için buna alışkınsınız. Kızım Kate, 20 yaşında, hiç saat takmıyor. Anlamsız buluyor. "Tek fonksiyonlu bir alet bu" diyor. (Gülüşmeler) "Ne sıkıcı." "Hayır hayır!" diyorum. "Tarihi de söylüyor." (Gülüşmeler) "Birden fazla özelliği var."

Neyse görüyorsunuz, eğitim konusunda da tutsak olduğumuz düşünceler var. Bir kaç örnek vermeme izin verin. Bunlardan bir tanesi çizgisellik fikri, bir yerden başlarsınız, bir yolu takip edersiniz, ve eğer her şeyi doğru yaparsanız, hayatınızın sonunda hayatınızı iyi bir yola oturtmuş olursunuz. TED'de konuşan herkes bize alttan alta bazen de açık açık şunu söyledi, hayat çizgisel değildir, organiktir. Hayatlarımızı simbiotik olarak yeteneklerimizi ortaya çıkaracak olay ve durumlara bağlı olarak oluştururuz. Ancak farkındaysanız çizgisel anlatımı bir takıntı haline getirmiş durumdayız. Eğitimin doruk noktası da üniversiteye girmek. Sanırım insanları üniversiteye sokmayı da takıntı haline getirdik, en azından bazı çeşit üniversitelere. Üniversiteye gitmeyin demiyorum, ama herkesin gitmesi de gerekmiyor veya herkesin hemen gitmesi gerekmiyor. Belki daha sonra gidebilirler, hemen değil.

Bir süre önce San Francisco'daydım kitap imzalamak için. 30 yaşlarında bir adam bir kitap satın alıyordu. Ne iş yaptığını sordum. Bana itfaiyeci olduğunu söyledi. Ne kadar zamandır itfaiyeci olduğunu sordum. "Hep öyleydim." diye yanıtladı. Bu mesleği seçmeye ne zaman karar verdiğini sordum. "Çocukken" dedi. "Hatta okulda bu yüzden sorun yaşadım çünkü okuldaki herkes itfaiyeci olmak istiyordu." "Ama ben gerçekten itfaiyeci olmak istiyordum." "Lise son sınıfa geldiğimde, öğretmenlerim beni ciddiye almıyorlardı. Hele bir öğretmen vardı, o hiç ciddiye almıyordu. Bana eğer tüm yapmak istediğim buysa hayatımı çöpe atıyor olduğumu söyledi. Üniversiteye gitmemi, bir profesyonel olmamı çok potansiyelim olduğunu ve harcadığımı söyledi." "Onurum kırıldı çünkü bunları tüm sınıfın önünde söyledi. Gerçekten korkunç hissettim. Ama benim istediğim buydu onun için ben de okulu bıraktım. Itfaiye birliğine başvurduğum ve kabul edildim." Sonra ekledi, "Biliyor musunuz, tam siz konuyu açmadan önce o öğretmeni düşünüyordum." "Çünkü altı ay kadar önce, adamın hayatını kurtardım." (Gülüşmeler) "Bir araba kazası geçirmişti" dedi. "ve ben onu arabadan çıkardım, ilkyardım uyguladım, ve hayatını kurtardım." "Sanırım artık benim hakkımdaki fikirleri artık biraz daha olumlu olmuştur."

(Gülüşmeler)

(Alkış)

Biliyor musunuz, bence bir toplumda ne kadar çeşitli yetenekler olduğu önemlidir, bir şeyi ne kadar yapabilen olduğu değil. Ve karşımızdaki zorlukların kalbinde (Alkış) Karşımızdaki zorlukların kalbinde yapabilirliğimizi ve zekamızı yeni baştan tanımlayabilmemiz yatar. Bu çizgisellik işi bir sorundur.

Dokuz yıl önce Los Angeles'e geldiğimde bir ilke ile karşılaştım. çok iyi niyetle yazılmıştı şöyle diyordu, "Üniversite anaokulunda başlar." Hayır, başlamaz. (Gülüşmeler) Başlamaz. Eğer zamanımız olsa devam ederdim, ama yok. (Gülüşmeler) Anaokulu anaokulunda başlar. (Gülüşmeler) Bir arkadaşım bir keresinde şöyle söylemişti, "Üç yaşında bir çocuk, altı yaşındaki bir çocuğun yarısı değildir." (Gülüşmeler) (Alkış) Üç yaşındadır.

Ama şu son konuşmalarda duyduğumuz gibi anaokuluna girmek için öyle bir rekabet var ki doğru anaokuluna girmek için artık üç yaşında çocuklar mülakata alınıyorlar. Umursamaz bir panelin önünde oturan bir çocuk düşünün önünde özgeçmiş, (Gülüşmeler) Panelistler sayfaları çevirirken, "Ee, bu kadar mı?" (Gülüşmeler) (Alkış) "36 aydır yaşıyorsun, bu kadar mı?" (Gülüşmeler) "Hiç bir şey başaramamışsın. Zaten belliki ilk altı ayı meme emerek geçirmişsin." (Gülüşmeler) Görüyorsunuz, kavram olarak saçma sapan ama insanlara çekici geliyor.

Bir başka büyük sorun da uyum. Eğitim sistemlerimizi fast food modeline uyarlamışız. Jamie Oliver bu konuya değindi geçen gün. Catering kalite güvence sisteminde iki model vardır. Bunlardan biri olan fast food modelinde her şey standarttır. Diğer model Zagat ve Michelin gibi restoranlardır, bunlarda hiç bir şey standart değildir Her şey o anki duruma göre özel olarak hazırlanır. Eğitim dünyası olarak biz kendimize fast food modelini layık görüyoruz. ve bu yaklaşım ruhumuzu ve enerjimizi tüketiyor aynı hamburgerlerin sağlığını tükettiği gibi.

(Alkış)

Burada bir kaç noktaya dikkat etmeliyiz bence. Birincisi insan yetileri inanılmaz derecede çeşitlilik gösterir. İnsanların farklı yatkınlıkları vardır. Geçenlerde farkına vardım ki ben çocukken Eric Clapton ile aynı zamanda bana da bir gitar verilmiş. Dediğimi anladınız. Eric'in şansı yaver gitmiş. (Gülüşmeler) Ben nedense o kadar başarılı olamadım. Ne kadar uğraşıysam aleti çalıştırmayı başaramadım halbuki ne kadar sık ve şevkle üflerdim içine. Bir türlü olmadı işte.

Sadece o da değil. İşin biraz da tutkuyla alakası var. Genellikle, insanlar çok umursamadıkları işleri daha iyi yaparlar. Tutkuyla ilgili, ruhumuza ve enerjimize heyecan vermesiyle. Eğer sevdiğiniz ve iyi yaptığınız bir iş yapıyorsanız zaman bile farklı işler. Eşim, kısa zaman önce yazdığı romanı bitirdi bence müthiş bir kitap, bir başlayınca saatlerce ortadan kayboluyordu. Sevdiğiniz işi yaparken bir saat beş dakika gibi gelir. Ruhunuzla uyuşmayan bir iş yaparken ise beş dakika saatler kadar uzun gelir. Bu kadar çok genç insanın eğitimden umudu kesmesinin nedeni ruhlarını beslemiyor olması. Enerjilerini, tutkularını beslemiyor.

Bence metaforları değiştirmeliyiz. Bence sanayi modeli, üretim modeli çizgiselliğe dayalı uyum göstermeye, insanları kümelemeye dayalı bir eğitim modelinden vazgeçmeliyiz. Yeni bir modele, ziraat prensiplerine dayalı bir modele kaymalıyız. İnsan gelişmesinin mekanik bir süreç olmadığını organik bir süreç olduğunun bilincinde bir modele kaymalıyız. İnsan gelişiminin sonuçlarını tahmin edemeyiz. Sadece bir çiftçinin ürününe yaptığı gibi sağlıklı büyümenin gerçekleşebileceği ideal ortamı hazırlayabiliriz.

Yani konu eğitim reformu ve değişimi olunca başka bir sistemi kopyalamaktan bahsedemeyiz. KIPPS gibi muhteşem modeller var mesela. Gerçekten şahane bir sistem. Bir sürü muhteşem model var. Ama önemli olan kendi şartlarınıza göre uyarlama yapmak ve eğitimi öğrenciye göre kişiselleştirmek. Bence gelecek için gereken çözüm işte budur. Çünkü ihtiyaca yönelik bir yama değil; eğitimde devrimden bahsediyoruz. Öğrencinin kendi çözümlerini üreteceği, kişisel ders programına dayalı ama dışarıdan destekli bir modelden.

Şu anda bu odadaki insanlar iş dünyasının mutlimedyanın, internetin muazzam kaynaklarını temsil ediyorlar. Bu teknolojiler, öğretmenlerin müthiş yetenekleriyle birleşince eğitim sisteminde devrim yaratmak için uygun fırsat çıkıyor ortaya. Sizi bu konuda rol almaya davet ediyorum çünkü bu konu çok önemli, sırf bizler için değil, çocuklarımız için. Ama sanayi modelinden vazgeçmemiz, ziraat modeline geçmemiz gerekiyor. ki okullar gelişebilsin. Çünkü o okullar, çocuklarımızın hayatı tecrübe edecekleri mekanlardır. Veya evlerimiz, eğer çocuk aileleriyle veya arkadaşlarıyla evde eğitim görmek istiyorsa.

Son günlerde hayaller konusunda çok konuştuk. Çok kısa bir şekilde söylemek istiyorumki -- Natalie Merchant'ın eski şiirleri kullandığı şarkıları çok etkiledi beni dün gece. Size hızlıca, çok kısa bir şiir okumak istiyorum W.B. Yeats'den, belki tanıyorsunuzdur. Bunu sevgilisine yazmış, Maud Gonne, Ona istediğini düşündüğü şeyleri veremediği için, sızlanıyormuş. Diyor ki, "Bir şeye sahibim, ama senin için doğru şey olmayabilir bu."

Şöyle söylüyor: "Cennet işli kumaşlarım olsaydı, altın ve gümüş renklerde yazmalı, Mavi ve donuk ve koyu renk kumaşları gecenin, aydınlığın ve alacakaranlığın. Ayaklarının altına sererdim. Ama fakirim, ve yalnızca hayallerim var; Ben de hayallerimi seriyorum ayaklarının altına; Nazikçe bas çünkü hayallerimin üzerine basıyorsun." Her gün, her yerde, çocuklarımız hayallerini ayaklarımızın altına seriyorlar. O hayalleri çiğnememeliyiz.

Teşekkür ederim.

(Alkış)

Cok teşekkür ederim.